

ชุดที่ 4: SEA กับการพัฒนาที่ยั่งยืน

ความสัมพันธ์ระหว่าง SEA กับ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

- ในการประชุม Agenda 2030 for Sustainable Development เรื่อง Transforming our World กล่าวถึงตัวชี้วัดและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จำนวน 17 ตัวชี้วัดและมีเป้าหมายจำนวน 169 เป้าหมาย ซึ่งครอบคลุมมิติการพัฒนาทั้ง 3 ด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้ได้สมดุล
- การจะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในปี 2030 ต้องอาศัยเครื่องมือต่างๆ หนึ่งในเครื่องมือ นั้น คือการใช้ แนวทางการประเมินผลกระทบ (Impact assessment) ซึ่งเป็นเครื่องมือแถวหน้า (Front line) รวมถึง การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) ซึ่งใช้ในการบูรณาการประเด็นสิ่งแวดล้อมในการจัดทำนโยบาย แผน และแผนงาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน
- SDGs และ SEA สามารถ เชื่อมโยงเข้าหากันและกันได้ โดย SDGs เป็นเป้าหมาย “ends” และ SEA เป็นกระบวนการ วิธีการ “means”

- สมพันธ์นานาชาติการประเมินผลกระทบ (IAIA, 2019) อธิบายให้ตระหนักว่า SEA (และเครื่องมือการประเมินผลกระทบอื่นๆ) สามารถนำไปใช้ และมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนความยั่งยืนของการวางแผนและการตัดสินใจการพัฒนาได้
- เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs ถือเป็นฐานที่อยู่ในกระบวนการวางแผนพัฒนาด้วย ดังนั้น การประยุกต์ใช้ SEA จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดย
 1. บูรณาการเป้าหมาย SDGs ไว้ประกอบในการตัดสินใจแผนการพัฒนา
 2. สร้างกรอบกฎหมายอย่างเป็นทางการ เป็นระบบและสมเหตุสมผล

ความสัมพันธ์ระหว่าง SEA กับ เป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน

- การดำเนินงานให้บรรลุ SDGs ได้นั้น จำเป็นต้อง มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับบริบทของประเทศ ประกอบด้วย
 1. การปรับปรุงพัฒนาการศึกษาและการแก้ไขความไม่เท่าเทียมกัน
 2. การคุ้มครองสุขภาพ ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน
 3. การใช้พลังงานสะอาดและอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน
 4. การจัดการอาหาร ดิน และน้ำที่ยั่งยืน
 5. การจัดการเมืองและชุมชนที่ยั่งยืน
 6. การปฏิรูปสังคมดิจิทัลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- การเปลี่ยนแปลงจะชี้ให้เห็นความสำเร็จของความยั่งยืน ซึ่งวัดได้ด้วยลักษณะ คือ ความสมบูรณ์ (Comprehensiveness), การบูรณาการ (Integratedness) และ การมียุทธศาสตร์ (Strategicness)

- การประเมินผลกระทบที่ผ่านมามีศักยภาพในการสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และยังมีน้อยมากที่เชื่อมโยง SEA กับ SDGs โดยตรง
- IAIA (2019) ได้เผยแพร่ข้อเสนอแนะการใช้การประเมินผลกระทบเพื่อช่วยบรรลุเป้าหมาย SDGs โดยแนะนำว่า การประเมินผลกระทบ (Impact assessment) ทุกรูปแบบรวมถึง SEA ด้วยนั้น มีส่วนช่วยและมีบทบาทสนับสนุนการบรรลุวาระประชาคมโลกเรื่อง Agenda 2030 for Sustainable Development (2015) ซึ่งสิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณา คือ
 1. กรอบเป้าหมาย SDGs ระหว่างประเทศจะมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย แผน และแผนงานระดับชาติ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
 2. การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย SDGs เป็นโอกาสสำหรับนำเครื่องมือการประเมินผลกระทบ (รวมทั้ง SEA) ผสมเข้าไปในการจัดทำแผนของประเทศ

3. การใช้เป้าหมาย SDGs ร่วมกับการประเมินผลกระทบ (รวมทั้ง SEA) จะช่วยให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการพัฒนาที่ยั่งยืน และจะช่วยแก้ปัญหาการแยกกันดำเนินงานเป็นส่วนๆ (Fragmented) ของการวางแผนและการตัดสินใจการพัฒนา
4. การประเมินผลกระทบ (รวมทั้ง SEA) จะส่งผลต่อการดำเนินงานตามเป้าหมาย SDGs ให้เห็นผลเป็นรูปธรรมและในทางปฏิบัติที่ชัดเจนมากขึ้น
5. ภาคเอกชนสามารถนำกรอบการดำเนินงานของเป้าหมาย SDGs และ การประเมินผลกระทบ (รวมทั้ง SEA) เพื่อช่วยบริหารจัดการความเสี่ยงด้านต่างๆ เช่น ด้านสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

- IAI (2019) แนะนำสิ่งที่ต้องทำ ดังนี้
 1. ให้เชื่อมโยงกรอบของเป้าหมาย SDGs ในการประเมินผลกระทบ (รวมทั้ง SEA) ให้มากขึ้น
 2. หาความสอดคล้องของกฎระเบียบด้านการประเมินผลกระทบ (รวมทั้ง SEA) ของประเทศ กับนโยบายและแนวทางการดำเนินงานเป้าหมาย SDGs
 3. สนับสนุนการใช้และปรับปรุงแนวทางการประเมินผลกระทบ (รวมทั้ง SEA) เพื่อผนวกหลักการและแนวคิดเป้าหมาย SDG ให้สอดคล้องเชื่อมโยงกัน
 4. แปลและตีความเป้าหมาย SDGs เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ความเสี่ยง ข้อจำกัดและการเปลี่ยนแปลงที่ยอมรับได้ของการดำเนินงานแผนการพัฒนา
 5. หลีกเลี่ยงการประเมินผลกระทบ (รวมทั้ง SEA) ที่มีลักษณะตายตัวหรือไม่ยืดหยุ่น

- SEA และ SDGs สามารถเอื้อประโยชน์ สนับสนุน และเชื่อมโยงกันได้ แต่ยังคงพบว่าการนำ SEA และ SDGs มาเชื่อมโยงกันน้อย เนื่องจาก การตีความให้ความหมายของนิยาม “ความยั่งยืน” ที่แตกต่างกันและคิดว่าเป็นแนวคิดทางทฤษฎีที่ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง การกำหนดวัตถุประสงค์ความยั่งยืนใน SEA ที่มีเกณฑ์และตัวชี้วัด
- แนวทางแยกเสาการพัฒนา (Pillars-based approach) ควรเป็นการบูรณาการและหลีกเลี่ยงการยอมได้ยอมเสียให้มากเท่าที่จะดำเนินงานได้

- หลักการของความยั่งยืน (Principles-based approach) มี 8 ประเด็น ดังนี้
 1. ความปกติสุขของระบบความเชื่อมโยงสังคมกับนิเวศ (Socio-ecological system integrity)
 2. ความมีเพียงพอและโอกาสในการดำรงชีวิต (Livelihood sufficiency and opportunity)
 3. ความเท่าเทียมกันระหว่างมนุษย์ในรุ่นเดียวกัน (Intragenerational equity)
 4. ความเท่าเทียมกันระหว่างมนุษย์คนละรุ่น ไปถึงรุ่นต่อไป (Intergenerational equity)
 5. การเก็บรักษาและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Resource maintenance and efficiency)
 6. (Socio-ecological civility and democratic governance)
 7. การระมัดระวังล่วงหน้าและการปรับตัว (Precaution and adaptation)
 8. การบูรณาการระยะยาวและทันที (Immediate and long term integration)

- ส่วนใหญ่มักใช้ SEA ในการตีความที่แคบ โดยใช้แนวทาง EIA-based approach มากกว่า
- จำเป็นต้องเปลี่ยนแนวคิดการใช้ SEA ให้เป็นการตัดสินใจระดับยุทธศาสตร์ และให้เกิดจาก system thinking เพื่อทำให้เกิดแนวคิด strategic thinking for sustainability อย่างจริงจัง
- รูปแบบของ SEA ที่สนับสนุนกระบวนการตัดสินใจ มี 3 รูปแบบ ดังนี้ (Partidario, 2009)
 1. **Marginal approach** แนวทางแบบเดิมซึ่ง SEA ทำหน้าที่ให้ข้อมูลและประเมินผลกระทบ แต่ไม่ได้มีผลหรือมีผลน้อยมากต่อกระบวนการตัดสินใจ
 2. **Compliance approach** SEA ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลกระทบ ผลลัพธ์จาก SEA ถูกนำไปพิจารณาแต่จำกัดการปรับปรุงการตัดสินใจหรือไม่ได้สนับสนุนประโยชน์ที่ต้องการเพื่อให้เกิดความยั่งยืน
 3. **Constructive approach** SEA สนับสนุนยุทธศาสตร์ที่ช่วยในกระบวนการตัดสินใจ เพื่อการบูรณาการให้เกิดประโยชน์บรรลุความยั่งยืน

- ส่วนใหญ่แล้ว SEA ที่ใช้งานกันเป็นแบบ Marginal และ Compliance approach ดังนั้นจึงไม่ทำให้ผลลัพธ์สนับสนุนบรรลุความยั่งยืน
- หากจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์สำคัญของ SEA ควรต้องใช้แนวทาง **Constructive approach** โดยการหลอมรวม SEA กับการจัดทำยุทธศาสตร์ดำเนินงานในลักษณะการเรียนรู้ร่วมกันในการแก้ไขปัญหา และตอบสนองต่อปัญหา เพื่อให้ SEA ช่วยกระบวนการตัดสินใจระดับยุทธศาสตร์ และทำให้เกิดความตระหนักของความสำเร็จของความยั่งยืน เพื่อทำให้สำเร็จได้ **ต้องปรับแนวทาง SEA ให้เกิดจาก system thinking และ มองไปข้างหน้า มองไปในอนาคต (forward looking)**
- Partidario (2020) แนะนำว่า ทฤษฎีและแนวคิดของการประเมินผลกระทบจำเป็นต้องเปลี่ยนเป็นไปการใช้**แนวทางความร่วมมือ (collaborative) เชิงรุกอย่างสร้างสรรค์และจริงจัง (constructive) และเป็นระบบ (systematic)** มากขึ้น

- Partidario แนะนำหนทางการใช้การประเมิน ให้เหมาะสมกับความท้าทายของโลก ณ ปัจจุบัน ที่สังคมและสิ่งแวดล้อม ต้องเผชิญอยู่ ควรต้องพิจารณา :
 - การตระหนักว่าสังคมมีสเกลใหญ่และซับซ้อนและไม่ได้มีเปลี่ยนแปลงแบบตรงไปตรงมา (non-linear complex systems) ซึ่งจำเป็นต้องหาแนวทางใหม่มาแก้ไข
 - การเปลี่ยนแปลงระบบชั้นพื้นฐาน และนวัตกรรมในสังคมได้เร่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
 - ยุทธศาสตร์ความร่วมมือรับมือกับพิชดชอบ (governance strategies) ซึ่งต้องนำมาใช้เพื่อหลีกเลี่ยงการติดกับรูปแบบที่ขัดขวางการเปลี่ยนแปลง
 - การสร้างการมีส่วนร่วมและการสร้างความเข้มแข็งให้ประชาชนมีความคิดสร้างสรรค์และส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
 - การปฏิรูปเพื่อรับมือและต้านกระบวนการที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

- SEA ต้องช่วยให้การตัดสินใจมีความโปร่งใส เปิดกว้างและน่าเชื่อถือ เป้าหมายสูงสุดคือ การสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน
- การตัดสินใจระดับยุทธศาสตร์ เป็นไปได้หลายรูปแบบ และสามารถใช้เพื่อบรรลุความยั่งยืน
- SEA ทำให้สามารถบริหารจัดการประเด็นยุทธศาสตร์ ประเด็นความห่วงกังวล และปัญหาที่ซับซ้อน หลากหลายมิติ และมีขอบเขตที่กว้างขวาง โดยเฉพาะในเรื่องผลกระทบสะสมจากการพัฒนาต่างๆ

- ประโยชน์ที่สำคัญซึ่งเราจะได้รับจากการใช้ SEA อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อ
บรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ
 1. เป็นการให้ข้อมูลข่าวสาร ที่น่าเชื่อถือกว่า และทำให้มีการดำเนินงาน
เชิงยุทธศาสตร์ที่กว้างกว่า
 2. ส่งผลให้มีแนวทางการดำเนินงานที่ทันเวลา ชัดเจนกว่า และมั่นคงกว่า
- SEA มีผลดีในเรื่องความโปร่งใส การตอบสนองเชิงสร้างสรรค์ ทางบวกให้
เกิดผลลัพธ์การดำเนินงานแผนและแผนงานซึ่งมีความยั่งยืน เนื่องจากได้
ประเมินผลกระทบสะสม ได้บูรณาการประเด็นด้านเศรษฐกิจ สังคมและ
สิ่งแวดล้อม ในมุมมองที่กว้างและระยะยาว

ประเทศอังกฤษ

- การใช้เครื่องมือ Sustainability Appraisal (SA) ในประเทศอังกฤษ เพื่อสนับสนุนกระบวนการตัดสินใจจัดทำแผนพัฒนาให้บรรลุความยั่งยืน
- กำหนดให้หน่วยงานรับผิดชอบใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ในประเทศ
- กระบวนการจัดทำแผนเชิงพื้นที่ พบว่า SA จะสัมฤทธิ์ผล ขึ้นกับประเด็นเหล่านี้
 - การส่งมอบผลลัพธ์ที่นำไปสู่ความยั่งยืน
 - ความชำนาญและการอบรม
 - ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประจักษ์พยาน
 - การปรึกษาหารือที่มีประสิทธิภาพ
 - การประเมินความมีนัยสำคัญ
 - การบูรณาการขั้นตอนการประเมิน
 - การใช้ในกระบวนการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเทศอังกฤษ

- การดำเนินงานของประเทศอังกฤษชี้ว่า มีการใช้ SEA และพัฒนาเป็น Sustainability Appraisal (SA) นอกจากนี้ พบว่าเกิดประโยชน์อื่นๆ จากกระบวนการในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของแผนพัฒนา
- การสำรวจสอบถามพบว่า สองในสามของผู้ตอบแบบสำรวจว่า Sustainability Appraisal ไม่ค่อยมีอิทธิพลให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายและแผนการพัฒนา และเกือบสองในสามเห็นว่าแผนการพัฒนาก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงอะไร
- จึงเป็นความท้าทายว่า กระบวนการ SA สามารถสนับสนุนแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนได้หรือไม่ มีประสิทธิภาพดีหรือไม่ และประสบความสำเร็จในการใช้สนับสนุนหรือไม่

ประเทศอังกฤษ

- สหราชอาณาจักร ได้แนะนำแนวทาง Guide และให้นิยาม SA ว่า “เป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบและเป็นวงจรทบทวนใหม่ได้ในการจัดทำแผน หรือ ยุทธศาสตร์ซึ่งป่งชี้และรายงานการดำเนินของแผนหรือยุทธศาสตร์ ที่จะทำให้ วัตถุประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ บรรลุไปสู่ความยั่งยืน และ ปรับปรุงผลลัพธ์ของการใช้ยุทธศาสตร์หรือนโยบายนั้น”
- ความแตกต่างของ SA และ SEA อธิบายไว้ว่า **SEA เป็น advocative approach** ซึ่งให้ความสำคัญของการพิจารณาประเด็นสิ่งแวดล้อมในกระบวนการตัดสินใจ **ส่วน SA นั้น เป็น integrated approach** ซึ่งมุ่งสนับสนุนกระบวนการตัดสินใจ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนและทำให้เกิดความเป็นกลาง

ประเทศแคนาดา

- ในปี 1984 แคนาดาสร้างเงื่อนไขเชิงนโยบายต่างๆ ตั้งแต่เริ่มมีแนวทางปฏิบัติ (Guidelines Order) ต่อมาในปี 1990 ประกาศคณะรัฐมนตรี (Cabinet announcement) และได้ปรับปรุงเรื่อยมา ต่อมาในปี 2008 ก็พบว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จ ยังมีความรับผิดชอบอ่อนแอ
- การทบทวนประสบการณ์การใช้ SEA ต่างประเทศ พบว่าการใช้ SEA ให้มีประสิทธิภาพ มีปัจจัยและเงื่อนไขดังต่อไปนี้
 - กระบวนการ SEA ต้องนำมาใช้เร็ว ล่วงหน้าก่อนการจัดทำแผน เพื่อให้สามารถพิจารณาประเด็นความยั่งยืน ตั้งแต่ช่วงต้นๆ ในการกำหนดการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์

ประเทศแคนาดา

- การประเมินต้องบูรณาการ ปัจจัยและประเด็น กายภาพ ชีวภาพ สังคมและเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ของประเด็นเหล่านี้ ให้เกิดประสิทธิภาพเข้าในขั้นตอนการวางแผน กระบวนการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ นำประเด็นปัจจัยต่อความยั่งยืนเข้ามาในการวางแผน
- การประเมินต้องพิจารณาการเชื่อมโยง การประสานและสนับสนุนกันของการตัดสินใจในระดับต่างๆ ระดับนโยบาย แผน แผนงาน และโครงการ ในที่สุด มีการออกแบบความเชื่อมโยงของหลายระดับที่สัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลการตัดสินใจต่อเนื่องและสอดคล้องกัน

ประเทศแคนาดา

- ออกแบบให้การประเมินระดับยุทธศาสตร์มีผลแนะนำไปถึงการดำเนินงานในระดับโครงการให้ชัดเจนและทันเวลา โดยบังคับเป็นกรอบในการตัดสินใจระดับล่าง รวมถึงโครงการที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนด้วย
- มีการบังคับใช้ มีนโยบายและทิศทางซึ่งทำให้เกิดมาตรฐานในการประเมิน ทำให้เกิดความสม่ำเสมอและสนับสนุนการปรับปรุงกระบวนการ โดยการสร้างความเข้มแข็งและทำให้เกิดความชัดเจน
- กระบวนการต้องมีความยืดหยุ่น และปรับปรุงได้ทั้งในด้านประเภทและบริบทที่สนับสนุนการตัดสินใจระดับยุทธศาสตร์
- กระบวนการต้องมีความโปร่งใส

ประเทศแคนาดา

- กระบวนการต้องสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของสาธารณะตลอดเวลา และต้องตระหนักถึงกฎหมายด้วย
- กระบวนการต้องดำเนินงานอย่างรอบคอบและด้วยคำมั่นสัญญา โดยมีแรงจูงใจหรือแรงผลักดันที่มีประสิทธิภาพ
- การประเมินต้องมีการกำกับติดตามผลในภายหลัง เพื่อทราบผลสัมฤทธิ์และเรียนรู้การปรับปรุงแผน แผนงานในอนาคต
- ประสิทธิภาพของ SEA คือช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม

ประเทศแคนาดา

- ประเทศแคนาดา มีความท้าทายเฉพาะเรื่องที่สำคัญคือ ลักษณะและประเภทของกฎหมายระดับรัฐ ระดับแขวงและพื้นที่ ซึ่งมีทั้งที่สนับสนุนส่งเสริมกัน ที่เหมือนกัน และที่ซ้ำซ้อนกัน และเรื่องสิทธิเสรีภาพของชนพื้นเมือง (Aboriginal rights)
- กรอบทางเลือกสำหรับการใช้ SEA ของประเทศแคนาดา มี 3 กรอบทางเลือกดังนี้
 1. การใช้เครื่องมือกฎหมาย
 2. การใช้เครื่องมือนโยบาย
 3. การใช้ร่วมกันทั้งกฎหมายและนโยบาย

ประเทศแคนาดา

- ประเทศแคนาดาได้พิจารณาจัดทำออกแบบการประเมินยุทธศาสตร์ ดังนี้
 1. การทบทวนวรรณกรรมประสบการณ์จากประเทศต่างๆ
 2. ใช้เกณฑ์การดำเนินงาน (performance criteria)
 3. ใช้หลักการที่ใช้ในการออกแบบการประเมินความยั่งยืน
 4. ใช้เกณฑ์สำหรับการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ของประเทศแคนาดา

ประเทศแคนาดา

- แคนาดา ได้พิจารณาใช้เงื่อนไขและข้อกำหนด ในการออกแบบการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ดังนี้
 1. ระบุวัตถุประสงค์ของกระบวนการให้ชัดเจน
 2. มีข้อกำหนดและกฎเกณฑ์ซึ่งครอบคลุมกรณีที่มีนัยสำคัญที่ใช้ในการอนุมัตินโยบาย แผนและแผนงาน
 3. ทำให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างนโยบาย แผน และแผนงานกับการพัฒนา
 4. มีลักษณะของกระบวนการที่ยืดหยุ่น หลากหลายและเพียงพอ
 5. มีวิธีการทำให้กระบวนการได้มีการเรียนรู้ มีการประสานและร่วมมือกัน
 6. มีการประเมินว่าแผนและแผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้ และประเมินทางเลือกต่างๆ

ประเทศแคนาดา

- แคนาดา ได้พิจารณาใช้เงื่อนไขและข้อกำหนด ในการออกแบบการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ดังนี้
 7. มีความตั้งใจและพิจารณาผลกระทบสะสม
 8. จัดคู่การประเมินให้เหมาะสมกับนัยสำคัญของกรณีสำคัญนั้น
 9. มีการพิจารณาเรื่องบทบาทและความรับผิดชอบในการประเมิน
 10. การเปิดโอกาสสร้างความร่วมมือกับกระบวนการอื่นๆ
 11. โอกาสสำหรับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเปิดเผย
 12. การตัดสินใจอย่างโปร่งใสและอย่างมีความรับผิดชอบ

ประเทศแคนาดา

- แคนาดา ได้พิจารณาใช้เงื่อนไขและข้อกำหนด ในการออกแบบการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ ดังนี้
 13. สร้างกระบวนการที่นำไปสู่การตัดสินใจของ SEA บูรณาการเข้ากับนโยบาย แผนและแผนงาน
 14. โอกาสที่จะอุทธรณ์กรณีการดำเนินงาน SEA ไม่เป็นไปตามหลักการและเกณฑ์ที่เหมาะสม
 15. ขั้นตอนปฏิบัติสำหรับการติดตามตรวจสอบ
 16. การบริหารจัดการที่เป็นกลาง
 17. มีทรัพยากรและแรงผลักดันที่เพียงพอ
 18. ความเชื่อมโยงกับบริบทแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ที่กว้างขวาง

ขอบคุณค่ะ/ครับ

